

"NEOLİBERALİZMİN YENİ TALAN ALANI ALTIN İŞLETMECİLİĞİ" SEMPOZYUMU ESKİŞEHİR'DE YAPILDI

Cevdet ÇAKIR

TMMOB-Eskişehir İKK tarafından 3 Kasım 2001 tarihinde düzenlenen "Nooliberalizmin 'Yeni Talan Alanı: Altın İşletmeciliği" konulu sempozyum Büyükşehir Belediyesi Kültür Mericezi'nde gerçekleştirildi.

Açılış konuşmasını Eskişehir İKK • adına yapan Jeoloji Mühendisi Rafet DEMİRBAŞ sempozyumda Altın işletmeciliğinin tûrn yönleriyle tartışılacağı ve by ' anlamda kamuoyunun, bilgilendirilmesinin hedef alındığını belirttiikten sonra, madencilik kazaları ve özellikle Au madenciliğinde' yaşanan .kazalarla ilgili görsel sunum yapmak üzere Jeoloji Yüksek Mühendisi Tahir ÖNGÜR'e söz vermiştir. Madencilik kazalarının ve elde edilebilen verilerin oldukça çarpıcı sonuçlarını grafikler de kullanarak .açıklayan ÖNGÖR,, özellikle .katı atık havuzlarının yıkılmasıyla yaratılan çevre • felaketlerine dikkat çekerek, şirket yetkililerinin bu felaketleri gizleme çabalarının ve kazalarla ilgili yeterince araştırma yapılmamasının çevre kirliliği boyutunun çok.. daha vahim, boyutlarda olabileceği kuşkusunu yarattığını belirtmiştir. Özellikle Romanya, ispanya ve Oma'deki kazaların olumsuz sonuçlarının giderilemeyecek ölçüde ekolojik dengeyi bozduğunu ve yapılan analiz sonuçlarını da kollanarak zaman geçtikçe çevreye yayılan- ağır' metal konsantrasyonlarının arttığına, işaret etmiştir. ""

Görsel sunumdan sonra Çevre, jeoloji. Metalürji, Kimya ve Jeofizik Mühendisleri Odasının görüşlerini onar dakikalık süreyle aktaran konuşmacılar' Altın 'İşletmeciliğinin teknik,, ekonomik- ve sosyal boyutları ile çevresel etkileri hakkında değerlendirmeler yapmışlardır.

Odamız adına sunum yapan Yönetim Kurulu Yayın Üyesi Cevdet ÇAKIR, 80li ve 90lı yıllarda ABD, Kanada ve Avustralya gibi ülkelerdeki arama ve işletme faaliyetlerinin, sürekli kimlik ve kılık değiştiren çokuluslu altın şirketleri tarafından, son yıllarda az gelişmiş ülkelere yönlendirildiklerini vurguladıktan sonra, ülkemizde yaratılan 6500 tonluk Au rezervi

(aşlında bir modeüeme' çalışması sonucu ortaya, atılan 1700-6500 tonluk tahmini potansiyel), safsatasının hangi bağlamda gündemde tutulduğunu açıklamıştır,. Maden işletmeleri sonucunda 'ortaya çıkan temizleme maliyetleri hakkında ABD' ve Kanada'dan örnekler vererek açıklayan ÇAKIR, yüz milyon dolarlarla, ifade edilen, bu temizleme maliyetlerinin, kimi zaman yatırılan teminatın azlığı, çoğu zaman madenin bitimine yakın şirketin iflasını ilan. etmesinden dolayı kamu. kaynaklarından harcanmak zorunda olduğunu belirtmiştir. Konuyla ilgili birçok örnekten biri olan Colorado'daki Summutviüe altın madenini örnek, veren ÇAKIR, iflasını ilan eden şirketin 4,7 milyon dolar teminat yatırdığını fakat Çevre Kirliliği Ajansı'nın (Environmental .Pollution Agency-EP A) belirlediği temizlik maliyetinin daha şimdiden 120 milyon doları aşmış olduğunu ifade etmiştir.

Ülkemizdeki **umut** tacirlerinin, kapitalizmin, her devrevi krizinde, çözüm olarak, **çokuluslu** şirketler tarafından yönlendirilen IMF ve" **Dünya 'Bankası** gibi kuruluşlara teslim olmalarının kabul edilemez olduğunu, belirten ÇAKIR,, dünyada bugüne kadar üretilen 135-140 bin tonluk altın stoğunun en fazla %5'inin teknolojiye kullanıldığını, geri kalan bölümünün merkez bankasının kasalarında, üretici şir-

ketlerin ve spekülörlerin elinde ve ziyet eşyası olarak bulunduğunu, bir ülkenin çokça altın üretmesinin o ilkenin kalkınması anlamına geldiğini, en büyük altın üreticisi (yılıda 480 ton) Güney Afrika'nın yalnızca 180 ton altın stoğu bulunduğunu, çokuluslu altın şirketlerin in yaptıkları yatırımlardan (Şili'ye 104 milyon dolar yatırıma karşılık bu ülkeden 10 milyar dolar kaynak transfer etmişlerdir) geriye yalnızca "cüzamlı bir coğrafya bıraktıklarını, altın fiyatlarının özellikle savaş dönemlerinde çok hızlı değişimler yaşadığını (Iran-Irak savaşında 700\$/ons) belirterek,, uygarlığımızın ve esenliğimizin sürdürülebilmesinin değil de yalnızca süslenmeye yarayan, dünyadaki yanlış kullanımı için on yıllar, doğru kullanımı için yüzyıllar yetecek kadarı bankaların depolarında, saklanan altının doğayı ve insanı yaşamsal riske "sokan teknolojilerle işletilmesinden yana. olmadıklarını belirtmiştir.

öğleden* sonra Bergama. Halk Temsilcisi Oktay KONYAR, Eskişehir Barosundan- Sinan ALAKAR, TTB'den Prof. Dr., Ali Öşnhan KARABABA'nın ve Eskişehir- Kaymaz Belediye Başkanının konuşmalarının ardından panel bölümüne geçildi., Odamız Başkanı Aydın, ÇELEBİ'nin yönettiği panele JMO adına Tabir ÖNGÜR, Kimya Müh.. Odası adına Sami CAN, Metalürji Müh. Odası adına Süleyman Sami ALTUN, Dokuz Eylül Üniversitesinden Prof. Dr. Enver KÜÇÜK.GİL, Maden Mühendisi Prof Dr. Hüseyin ÖZDAĞ., ÖDTÜ- İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümünden Serap Türüt AŞIK

katılmışlardır.

Panel bölümünde Odamız adına görüşlerini açıklayan Tahir ÖNGÜR, "rezerv" kavramının ülkemizde özellikle yanlış tammlandırıldığını. Altın üreten şirketlere bile, borsada işlem gören hisse senetlerinin gerçek değerlerini ortaya koymak amacıyla rezerv tanımında sınırlama getirildiğini belirterek, Tüprağ (Eldorado)'ın Kışladağ altın sahası ile ilgili ön fizibilite çalışmalarındaki rezerv tespitlerini açıklamıştır. By sahada iki farklı senaryo hazırlandığını, ilkinde tenörü belli 3 milyon tonluk cevherin, ikincisinde ise 10 milyon tonluk cevherin işletilmesi seçeneklerinin bulunduğunu, 3 milyon tonluk işletme seçeneği uygulamaya konulduğunda (şirketin ekonomik durumu iyi olmadığından bu seçenek değerlendiriliyor) 10 milyon tonluk seçeneğin ekonomik olmaktan çıkacağı, daha düşük tenörlü cevherin de işletileceği ve sülfütlü cevher de devreye gireceği için işletme maliyetinin çok yüksek olacağı belirtilerek altın kaynaklarını zenginlik olarak görüyor ve hiçbir çevresel riski olmadığını söylesek bile, 3 milyon tonluk işletme seçeneğinde Uşak-Kışladağ'da önemli, bir- altın, kaynağının, yeraltında kalacağını ve bunun yeniden işletilmesinin hemen hemen imkansız olduğunu ifade etmiştir.

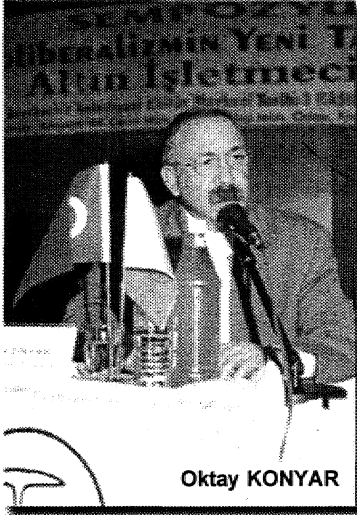
" Ülkemizde hiçbir bilim insanının, hiçbir mühendisin ve hiçbir ekonomistin 6500 tonluk altın rezervinden bahsetmediğini, -bunu diyenlerin birkaç yazar, birkaç milletvekili ve birkaç bürokrat olduğunu vurgulayan, ÖNGÖR, bu konuda fikir beyan edenlerin,,

değer telaffüz edenlerin büyük vebal altında bulduklarını, bir yalanın değirmenine su taşımaya hakları olmadığını ve rezervin ne olduğunu tarif etmeden kimse rezerv hakkında söz etmeye girişmemelerini vurgulamıştır.

ÖNGÖR; altının diğer metallere beozemeksizin tüketilmemiş bir metal olduğunu, dünyada şu ana kadar 140.000 ton Au çıkarıldığını tahmin edildiğini, bununı yaklaşık 130.000 tonunun halen dünyada var olduğunu ve tüketilmemiş olduğunu, var olan bu miktarın %85'inin mücevheratta kullanıldığını bu mücevheratın, ise büyük bir bölümünün de Güneydoğu Asya ve Orta Doğu ülkelerinde kadınların gelecek kaygısıyla güvence olarak satın aldıklarını söylemiştir.

Dünyadaki Altın satış miktarını 10 yıl karşılayabilecek miktardaki Altın stoğunun ülkelerin merkez bankalarında bulunduğu» merkez bankalarının ellerindeki kaynakların büyük bir kısmını altına bağlı tuttıkları için büyük kayıplara da uğradıklarını, fakat zorla yaşatılmaya çalışılan altın işletmelerinin ayakta durabilmesi için gelişmiş 8 ülkenin merkez bankası ovarlörlerinin 1988'de Washington'da toplanarak Altın satışını yasaklayan kararlar aldıklarını açıklayan ÖNGÖR, az gelişmiş ülkelerin borçlarını karşılaması için IMF Altın stoklarının satışının bu toplantıdan sonra engellendiğini belirtmiştir.

Oktay KONYAR

Dünyada güvenli k satan, özel ordusu bulunan 4-5 büyük şirket olduğunu, bunların merkezlerinin Londra'da, Güney Afrika'da bulunduğunu, yüksek maaşlarla eski lejyonerleri barındıran bu şirketlerin en önemli müşterilerinin Altın işletmeleri olduğunu, 1996'da Tanzanya'da yaklaşık 300 bin insanın bu paralı askerlerce Altın şirketlerinin isteği doğrultusunda yurtlarından edildiğini, yaklaşık 50 kişinin üzerlerine dozerler sürülerek diri diri gömüldüğünü ve bu olayın video ve polis kayıtları ile ailelerin beyanları yardımıyla ortaya çıkarıldığını ifade etmiştir.

1980 öncesi ile sonrası arasında Altın işletmeciliği açısından büyük farklar olduğunu, 1980 sonrası ileri

Tahir ÖNGÜR

teknoloji gerektiren devasa, boyutlarda. Altın işletmeleri geliştiğini, bu işletmelerin ilk etapta Amerika'nın batısında, Kanada'nın kuzeybatı ve Alaska bölgelerinde, Avustralya'nın batı bölgelerinde başladığını ve işlemlerin sakinleştiği sonuçlarının soğuk on yılda ortaya çıkmaya başladığını belirten ÖNGÖR, iflasını ilan edip her türlü pisiğini ortaya bırakan şirketlerin,, örneğin Kanada'da altın fiyatları düşerken bugün bir eyalette 46 maden terk edilmişken, ve yalnızca bir tanesi çahşyorken, hesaplanan temizlik maliyetlerinin kamu kaynaklarına bırakıldığını, bütün bu nedenlerle küresel

Cevdet ÇAKIR

boyutta uluslararası sermaye hareketlerinde bir dönüşüm yaşandığını söylemiştir. 1999'da yeni maden araştırma amacıyla harcanan paranın %75'inin Altın madencilğine harcandığını, bu paranın ise %35'inin Güney Amerika'da %20'sinin Güneydoğu Asya'da, önemli bir kısmın Afrika'da ve Orta Asya'da harcandığını ifade eden Öngür, altın işletmeciliğinin, çevre ile ilgili kısıtlamaların çok az olduğu, kullanılan teknolojiyi kimşenin çok fazla umursamadığı, dış satım geliri olarak görülen ve buna muhtaç gibi görünen ülkelerin el açtığı bölgelere kaydığını belirtmiştir. •

Konuşmasının son bölümünde ise, Türkiye'de sayısız ardarda yalanlar söylendiğini, bu yalanların ardında dünyada altın işletmeciliği ile ilgili sermayenin,- finalisin ve özellikle nerede kaza olduysa ya da olmadysa onların arkasındaki kredi kaynağı olarak başta Alman Commerzbank ve Alman Merkez Bankasının kredileri ile Alman Tefecilerinin (Oppenheimer ve Rothschild aileleri) bulunduğunu, bu

Aydın ÇELEBİ

büyük sermayenin, insanın aklına gelebilecek bütün oyunları deneyebileceğini ve yukarıda değinilen her aşamada etkili olabileceğini vurgulamıştır.

Panelin bitiminde panel yöneticisi Odamız Başkanı Aydın ÇELEBİ de, İspanyol egemenlerince 500 yıl önce Amerikan yellilerinin, insan olmadıklarının kabul g ördüğü nü, uzunca bir sire bu yaratıkların! ruhlarının olup olmadığının tartışıldığını, bu tarihten itibaren Avrupa'ya tonlarca altın ve gümüşün taşındığını, o dönemler 70 milyon olan yerli nüfusun 150 yıl içerisinde 3 milyona düştüğünü,

by günün altın işletmecileri Tüprag,- Cominco gibi şirketlerin, hayırsever şirketler olmadıklarını belirterek; medyanın, insanı nasıl kendine ve topluma yabancılaştırdığını, yaşamamızı belirleyen egemenlerin topluma, kirlenmiş bilgi, aktardıklarını ve olayları kendi çıkarları doğrultusunda çarpıttıklarını vurgulamıştır.

